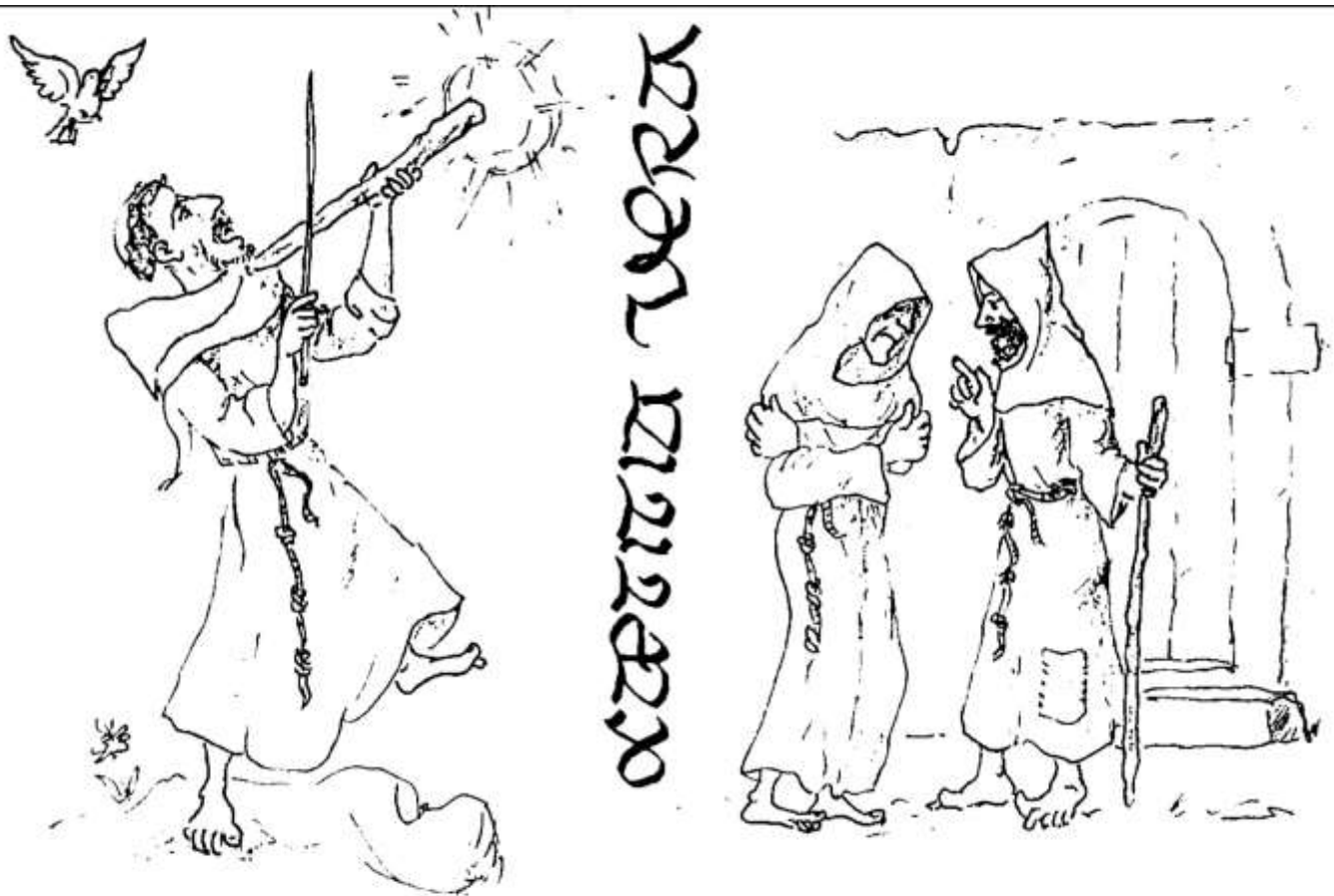

Petitia vera aneb pravota radost

BŘEZEN 2022

Uvnitř naleznete:

- Zvony smíření
- Každý františkán ministrem
- Dar a odpovědnost ministra jako služebníka

„Slova, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni je přijali a vpravdě uvěřili, že jsem vyšel od Tebe, a poznali, že jsi mě poslal.“

Řehole SFŘ - Předmluva - O těch, kteří konají pokání

Zvony smíření

Bratr Michael Perry končí svou promluvu zdůrazněním identity naší spirituality, jsme - cituji - misijní bratrské společenství... vyslanci sociálního přátelství a univerzálního bratrství, jak je to popsáno v Listu svatého Františka *Všem věřícím*, v *Řeholi a Generálních konstitucích* a jak je vyjádřeno v poslední encyklice papeže Františka *Fratelli tutti*. Tato naše identita, jako odkaz sv. Františka, je lékem pro naši dobu, strádající nedostatkem lásky, důvěry, porozumění, evangelia. Papež František v encyklice opouští dřívější pojem spravedlivé války: jen mír je spravedlivý. Při ničivosti dnešních zbraní nemůže být žádná válka ospravedlněna; ale ani každý mír nemusí být spravedlivý. Modleme se za spravedlivý mír na východě Evropy, na rozhraní Církve Západu a Východu, obou plíc, jimiž si už sv. Jan Pavel II. přál, aby Evropa dýchala společně. Předpokladem je pokora na obou stranách, *pokora - to je Bůh... když jdeme cestou pokory, dějí se úžasné věci* (br. Michael, str.8).

Br. Pavel Zemek Novák z MBS Brno-Husovice vyslovil v rámci synodní skupinky svůj názor odborníka na chránovou hudbu; ta je na tom podle něho hůř než v letech 80. A tehdy skutečně vzniklo jen u nás několik duchovních skladeb, které jsou nyní ozdobou našeho kancionálu. Mezi nimi „naše hymna“ *Učiň mne, Pane, nástrojem*. Hudbu složil Petr Eben, ve své době jeden z nevýznamnějších duchovních skladatelů světa. U textu je uveden sv. František a rok jeho „transitu“; ale to znění ve zpívané podobě u Františka nenajdeme; jde o geniální zkratku Františkovy spirituality - nevím, snad i za tou úpravou byl Petr Eben. Jisté je ale to, že celou naši „formaci“ lze shrnout do textu této písně: jen ji zpívat a hlavně - jen ji žít!

Malé „zповědní zrcadlo“ z textu písně: vnáším lásku všude tam, kde dusí nenávisť? Snáším křivdy a spojuji smírem tam, kde tiskne bezpráví? Spojuji opravdu smírem, kde nás dělí hádky? Přináším pravdu do omylů a zmatků naší doby, ve které prý na pravdě už ani nezáleží? Stavím hráze pochybnostem, jimiž se to jen hemží - silou své víry? Propasti zoufalství se otevírají měrou netušenou, patřím ke stavitelům mostů nad nimi? Temnota se zdá vládnout - křesám v ní světlo skutky vykonanými v Bohu? Mám na to, plesat se všemi smutnými? Sám ne, to je možné jen v Bohu! K našim snahám patří přímost, odvahu k ní nám může dát jen požehnání našeho Pána! Chci opravdu chápat a těšit jiné víc, než být sám pochopen a potěšen? Dávám doopravdy víc lásky, než jak jsem sám milován? A vím ještě, že milovat - a tedy předtím i chápat a těšit - mám všechny bližní i vzdálené - bez výjimky? Jsem pln vděčnosti za to, že opravdu jsem v životě víc dobra přijímal než sám dával? Že jsem sám sebe nalézal jen tím, že jsem se snažil sám sebe ztráct? Odpouštěl jsem a odpouštím svým bližním - nuže - díky Bohu - sám na sobě poznám milost, a smrt ztratí přede mnou svou hrůzu!

Učiň nás, Pane, nástrojem, ať záříme tvým pokojem!

Čerstvě zvolený ministr-sloužebník MBS Přerov Jenda Zavadilík mi poslal článek z novin města, kde jsem se před 60 lety připravoval na maturitu. „Přerovské zvony smíření“ je duchovní iniciativa místního spolku, v jehož čele je pan děkan kostela sv. Vavřince. Spolek sbírá peníze na obnovu zvonů, před 80 lety roztavených na zbraně a munici. První zvon „Jan Pavel II.“ už se začíná odlévat. Na zvonu budou vyryta písmena dětí karpatských Němců, Slováků a Maďarů zastřelených i s rodiči - převážně matkami - v červnu 1945, už po válce, u Přerova, na tzv. Švédských šancích. Nejmladší oběti, chlapci, bylo 11 měsíců; čtu si, když jsou mému pravoučkovi Theodorovi právě 3 měsíce. Obětí bylo celkem víc než zavražděných mužů, žen a dětí v našich Lidicích. Místostarostka města zve na promítání dokumentárního filmu „Jak Čechoslováci vraždili Čechoslováky“ do kina Hvězda na 9. a 10. března, děti základních a středních škol dopoledne, dospělě odpoledne. Lokální politička nepíše o kajícnosti doby postní, ale je v jejím příspěvků přítomna v podobě „černé skvrny na historii města“. Přerováci tehdy sami nevráždili, jen tomu nezabránili. *Mea culpa, nostra culpa ...nekonal jsem, co jsem měl konat*. V našem MBS u sv. Anežky

v Praze na Spořilově se při měsíčních setkáních po mši svaté modlíme smírné modlitby podle příkladu otce františkána Petera Pavlička (Pavlitschek - Rakušan moravského původu). Byla to jeho růžencová smírná poválečná iniciativa, díky níž – prý - odešla sovětská okupační vojska a Rakousko se stalo neutrálním státem. Jeho smírná iniciativa začínala úkonem kajícnosti: „My, Rakušané jsme vinni“. Náš bratr Franz Jägerstätter OFS - otec od rodiny - s podporou své sestry manželky terciářky! - odmítl za Hitlera vzít zbraň do ruky - a byl popraven. Naším bratřím už v Memoriale Propositi nebylo dovoleno nosit zbraň; sedlák Franz se rozhodl poslouchat Boha víc než lidi - ale byl sám.... Naše smírné modlitby za spravedlivý mír na Ukrajině, šeptané v pokoře - v níž je Bůh - necht' začínají vyznáním „ani my nejsme bez viny“. A připomínkou, že k modlitbám za ten spravedlivý mír na Východě jsme zavázáni i vděčností; vždyť za naši svobodu u nás položilo život tisíce a tisíce předků těch, kteří se dnes - vraždí mezi sebou. Na Youtube jsem hledal a našel píseň „Večerní zvon“. Ta ruská píseň byla špičkovou položkou na programu mužského pěveckého sboru v mých rodných Troubkách ještě za mého dětství, a zpíval ji tehdy s pohnutím i můj otec František, strýc Smolka, bratranec Milan... Dnes ji lze nalézt na internetu hned v několika provedeníh. Zpívají ji i Alexandrovci ve vojenských uniformách. Pane, smiluj se.

Lubomír-Irenej OFS

Každý františkán ministrem - a františkánka ministryní!

Bratr Michael A. Perry OFM přednesl na naší Generální kapitule proslov o daru a odpovědnosti ministra jako služebníka a odpovědnosti nás všech spolu-učedníků ve františkánském životě. Proslov určený primárně našim „nejvyšším ministrům“ v řádu, měl pointu v tom, že vedení v našem pojetí je o službě, a o tom, že každý ministr se musí osvobodit od své role tak, aby sloužil ostatním. Jako příklad uvedl Generální kapitulou 1. řádu OFM předešlého roku, která se konala na pozvání bratří u kapucínů, a ti pokorně menším bratřím „myli nohy“ po dobu zasedání. Připomíná to první pravidla sv. Františka pro život bratří v poustevnách (1217), podle nichž se měli bratři rozdělit na „Marty“ a „Marie“, „matky“ starající o své „syny“, a po čase si služby „prohodit“. Minister je latinsky služebník, a naše spiritualita stojí a padá s pojetím vedení jako služby, s osvobozením se už i od pomyšlení na ješitnost, slávu a moc v církvi. Je to úžasný dar nejen pro nás, ale i pro celou Církev, ohrožovanou po staletí „metlou klerikalismu“, jak říká papež František. Jde o odkaz sv. Františka, odkaz bratrství mezi kleriky a laiky, a současně hluboké úcty ke kněžím, kteří jediní proměňují chléb a víno na Tělo a Krev Kristovu. Jáhen František právě díky svému dokonalému osvobození se od sebe sama a duchovní autority v lásce tím získané, mohl potom udělovat souhlas knězi Antonínovi k výuce bratří v bohovědě, a po čase mluvit o nejmilejším bratru Antonínovi jako o svém „biskupovi“. Je to úžasná „logika“, bratr Michael A. Perry zdůrazňuje: **každý z nás členů SFŘ je následovníkem sv. Františka! - v roli služebníka.** Podle téže logiky už papež Řehoř „Veliký“ začal užívat titulu „služebník služebníků Božích“. A ve stejném duchu bratr Michael chápe dnešního papeže jako františkána-biskupa Říma.

Bratr Perry mluví o bolestných znameních naší doby, jež máme my „světští“ společně s bratry v „klauzuře“ (aktivismus, individualismus a rozdělení, realita stárnutí, duchovních dezercí a chybějících povolání). Sociolog Giddens popisuje naši dobu jako čas stále silnějších a pestřejších závislostí člověka jako ceny za jeho snahu po úplné svobodě, úplně špatně pochopené. Otec Elias Vella však varuje, že modloslužba se snadno vloudí i do našeho duchovního života, a tak se potřebujeme denně osvobozovat od pokušení naší závislosti i na formách zbožnosti, a na „funkcích“ v řádu a církvi. **Bratr Michael Perry** nám nabízí **čtyři cesty, jak vedení a autoritu v duchu služby osvobodit od pokušení „starého člověka, který v nás dosud nezemřel“** (Jan Ev.Urban). Pokud se o to budme poctivě snažit, Pán nám přijde na pomoc: a můžeme se všichni stát „ministry“ v Jeho Království. Všichni si potřebujeme od našeho Pána nechat „umýt

nohy“ - abychom s ním mohli mít podíl, a abychom se tak zbavili nutkání „umývat hlavy“ našim bližním. Počítejme však s moudrostí připisovanou našemu zvěčnělému bratru biskupovi - kapucínovi Jiřímu Paďourovi: „Co nic nestojí, za nic nestojí“. Máme-li „za něco stát“, bude nás to „něco stát“: na modlitbě, oběti, utrpení v lásce přijímaném, na chudobě a almužně v lásce. Na míře našeho osvobození se od modloslužby k sobě samému. Dnešní doba války na východě Evropy, je duchovní krizí bratrství. A příležitostí k našemu osvobození a radosti: Vždyť Pán je blízko!

Bratr Irenej, sám - i po letech - na novém začátku osvobozování se od sebe

Dar a odpovědnost ministra jako služebníka

(O tom, jak se stát zodpovědnými spoluúčedníky ve františkánském životě)

(Promluva M. Perryho na naší generální volební kapitule v Římě)

Sekulární františkánský řád

Generální kapitula

Řím – 16. listopadu 2021

Br. Michael A. Perry, OFM

Chicago

Řehole a život Sekulárního františkánského řádu

„Řehole a život sekulárních františkánů je toto: zachovávat evangelium našeho Pána Ježíše Krista podle příkladu sv. Františka z Assisi, který od Krista čerpal podněty pro svůj život a učinil jej středem svého života s Bohem a s lidmi... vycházející z evangelia k životu a ze života k evangeliu.“ (OFS, Řehole Sekulárního františkánského řádu, kapitola 2, odst. 4)

Milý bratře Tibore a členové CIOFS, drazí bratři a sestry Sekulárního františkánského řádu, kéž vám Pán dá svůj pokoj!

Je pro mě velkou radostí být s vámi na oslavě vaší generální kapituly v roce 2021 zde v Seraphicu. Tato tolik očekávaná generální kapitula se na rozdíl od mnoha jiných odehrává ve chvíli bohatého požehnání, ale také hlubokých výzev. Připomínáme si 800. výročí Memoriale Propositi (1221), navržené těm mužům a ženám v církvi, kteří si přejí žít své křesťanské uřednictví následováním evangelia v jednoduchosti života, sdílením v bratrství, činěním pokání, péčí o chudé a marginalizované a prosazovat mír v kontextu rodinného života, práce, církve a širší společnosti. Toto 800. výročí poskytuje nové příležitosti pro vylití milosti a možnost znovu obnovit váš závazek žít vášnivě a prorocky své františkánské povolání jako členové univerzálního bratrského společenství, Sekulárního františkánského řádu. Je také zřejmé, že když slavíte toto výročí, musíte (musíme) mít na paměti duchovní vizi pro život pokání, bohatě rozvinutou prvním (1215) a druhým (1221) listem svatého Františka všem věřícím.

Vaše kapitula se také odehrává v kontextu ničivé globální pandemie Covid-19. Testuje hranice lidského a duchovního odhodlání. Vyžádala si životy blízkých – členů vašich místních bratrských společenství/řádu – způsobila hluboké utrpení a nejistotu: fyzickou, duchovní, duševní, sociální, ekonomickou atd. Odhalila naši křehkost, vnitřní zmatek a rozpory. Odhalila dlouhodobé trhliny v sociální struktuře společností, de-

struktivní patogeny nespravedlnosti, sociální a ekonomické nerovnosti, rasismus, nacionalismus, vyloučení, politické rozdělení a mnoho dalších „ismů“, které dehumanizují, vytvářejí hlubokou nedůvěru, podezření a nespokojenost s institucemi. OFS, OFM, vlastně celá františkánská rodina nebyla ušetřena některých těchto následků, protože, jak nám připomíná papež František ve *Fratelli Tutti*, jsme všichni na jedné lodi (srov. 32). Naše ochota čelit těmto mnoha obtížím a výzvám očima víry, srdcem lásky, ušima naslouchajícím a rukama soucitu, připraveni spolupracovat na přijetí a podpoře Boží vize života a světa, jak je nastíněno v blahoslavenstvích (Mt. 5:1–12) a vidění svatého Jana o nových nebesích a nové zemi popsané v Knize Zjevení (Zj. 21:1–5), může mít pozitivní dopad na budoucnost naší utrápené a zraněné lidské společnosti a trpící planety (Srov. papež František, *Laudato Si* 49).

Kritické otázky vyžadující odpověď

Generální kapitula by měla být časem, během kterého si kladete velmi vážné otázky o své identitě, povolání, bratrství, strukturách, misijním angažmá, pomoci těm, kteří jsou chudí a na okraji společnosti, péči o planetu a také o způsobu, jakým animujete, vedete a organizujete se na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni. Vaše *Instrumentum Laboris* se, jak věřím, snažilo zapojit všechny členy OFS do všech těchto oblastí způsobem, který je reflexivní a provokativní, s výslovným cílem povzbudit každého bratra a sestru, aby prohloubili své chápání identity a povolání, *Řeholi a život*, angažovanost v bratrském společenství a účast na *Missio Dei*, kterou církvi svěřil její Pán a Spasitel (Srov. Mt 28,19-20; Lk 10,1-11; Jan 20,21).

V červenci 2021 jsme my, vaši bratři OFM, uspořádali generální kapitulu v Collegio San Lorenzo v blízkosti Říma. Hostili nás a obsluhovali naši bratři kapucíni, kteří ukázali, v čem spočívá vedení v duchu služby; myli nám nohy; sbírali naše talíře; uklidili náš nepořádek v různých zasedacích místnostech, veřejných WC atd.; zacházeli s námi jako s vlastními. Jedním z mnoha požehnání pandemie Covid-19 je, že nám poskytla další příležitost podívat se za naše rozdíly a jedinečnou historickou trajektorii a objevit (obnovit) hluboce organické a sdílené porozumění naší františkánské jednotě a bratrství, takové, které nás vzájemně spojuje, když vytrváme v tomto velkém františkánském dobrodružství.

Nejen, že jsme poprvé v naší historii slavili generální kapitulu v domě našich bratří kapucínů, ale také jsme pracovali v rekordně krátkém čase: 2 týdny. I když jsme pocíťovali vážná omezení kvůli covidovým restrikcím a také kvůli zkrácenému času na diskusi a rozlišování, podařilo se nám pokrýt mnoho podstatného. Díky Boží milosti a otevřenosti bratří probíhala kapitula v atmosféře duchovní, bratrské a poznamenané hlubokým smyslem pro vděčnost Bohu. Znovu jsme dospěli k závěru - možná spíše k přesvědčení, že Bůh s námi navzdory našim slabostem a selháním ještě neskončil. Jsem si jist, že ke stejnému vyznání a přesvědčení dojdete na konci své kapituly i vy. Jak jinak by bylo možné, aby tyto až příliš lidské instituce přežily?

Mezi klíčová témata života našeho řádu, která nacházejí spřízněnost s některými z hlavních otázek, jimiž se zabýváte, patří mimo jiné následující:

- Duchovní život bratří - obtíže spojené s obnovením našeho života v Bohu; výzvy spojené s aktivismem.
- Bratrství - výzvy vyplývající z individualismu a rozdělené loajality;
- Celoživotní závazek k životu podle evangelia - jak se vypořádat s nespokojeností, duchovní a duševní absencí některých bratří uvnitř řádu a odchodem bratří z řádu (trvalé/dočasné sliby);
- Oživení života a bratrských společenství - jak se vyrovnat s realitou stárnutí, úbytkem členů a dalšími výzvami a jak restrukturalizovat všechny metody řízení a animace ve světle naší měnící se situace;

- Podporovat a udržovat naše povolání jako spolubratři a spolumisionáři v církvi a řádu, kteří se pohybují směrem ven od bratrství k misii v péči o všechny Boží lid;

- Podpora další integrace konstitutivních dimenzí naší víry - spravedlnosti, míru, smíření, péče o stvoření - do našeho duchovního, bratrského a misijního života (srov. *Spravedlnost ve světě, 1971; Kompendium sociální nauky církve, 2006; Evangelii gaudium, 2013; Laudato Si', 2015*);

- Určení a příprava kvalitních vedoucích - služebníků, kteří budou pečovat o život bratrských společenství s výslovným cílem vytvářet pocit sounáležitosti, spoluodpovědnosti, bratrského společenství a používat účinné nástroje pro uspořádání společného života a misijní činnosti bratrských společenství;

- Spojovat svůj život s Bohem, s bratry a sestrami, kteří jsou chudí a vyloučení, a snažit se žít v prostotě života jako prostředku, který pomáhá zajistit, aby pozemské statky mohly být solidárně sdíleny se všemi (srov. *Memoriale Propositi; Attilio Galimberti, "Žít Memoriale Propositi dnes",* týkající se otázky života ve správném vztahu k pozemským statkům a v solidaritě);

- Oslovovat mladé lidi a zvat je ke zkušenosti s živým Bohem, respektovat jejich tvořivost a zapojovat je do společné služby;

- Podporovat závazek k celoživotnímu pokání a trvalé formaci jako prostředku obrácení a proměny. To byla zásadní témata, která se objevila na naší plenární radě v roce 2018 a která byla probírána před generální kapitulou a během ní. Byla probírána v kontextu věřícího bratrského společenství: víra v neustálou přítomnost Ducha svatého; víra v moc lásky a odpuštění nad rozděleními a zraněními; víra v naše individuální i společné povolání usilovat o život podle evangelia v souladu s duchem našeho zakladatele, s přizpůsobením konkrétním souvislostem a potřebám lidského společenství a planety dnes i do budoucna. Možná některé z těchto obtíží a výzev rozpoznáváte. Ve skutečnosti jsem se při čtení vašeho *Instrumentum laboris* cítil až příliš „povědomě a znepokojeně“, jako bych četl popis některých stejných skutečností, které se odehrávají i ve světě OFM.

Obnova života prostřednictvím kapitul

Cílem všech generálních kapitul, všech místních kapitul, je podporovat společenství mysli a srdce a obnovu života každého bratra a sestry Řádu OFS. Mluvíme-li o obnově, jde o dlouhý a obtížný proces, který na nás klade vážné nároky: požadavek návratu ke zdroji našeho povolání, k prioritám a základním prvkům našeho evangelního způsobu života, které se postupem času mohou stát méně jasnými a v krajním případě již neslouží k ožívování a určování směru našeho františkánského života. Připomínám událost Exodu, kdy Mojžíš, jeho pomocníci a izraelské společenství věřících (následovníků) podstoupili velké riziko, když všeho nechali a vydali se na poušť, aniž by přesně věděli, jakým směrem jdou a co jim budoucnost může přinést (srov. Ex 14,1nn). Na začátku se soustředili na to, koho následují, na JHWH, Hospodina. Zdálo se také, že si dokázali udržet důvěru ve svého vůdce, Mojžíše, v něhož vkládali velkou důvěru. Postupem času však na jejich srdce začaly doléhat požadavky dodržování Smlouvy a výzvy vyplývající z měnících se životních okolností. Postupně odvraceli zrak od Pána Boha a od Mojžíše, pomazaného vůdce. Vznikaly nové oltáře, kovaly se obrazy baalských bohů (srov. Ex 32,1nn), někteří Izraelité se rozhodli opustit společenství Smlouvy a hodili svůj los jiným skupinám a jiným bohům. Přesto jsme svědky Boha, který se nevzdává těch, kteří byli stvořeni k Božímu obrazu a pomáhá jim po čase znovu vstát, kdy upadli do nemilosti, utekli zpět do Egypta a ten ustanovil jako směřodátný.

Tato zkušenost Izraelitů, toto upadání a vracení se k milosti, není až tak nepodobná zkušenosti našeho života jako OFS a OFM. Kolikrát jsme odvrátili zrak od Pána, jednotlivě i jako instituce/řád, a nesli následky, když jsme ztratili smysl pro směr a cíl? Kolikrát jsme si navzájem ublížili duchovně, emocio-

nálně, i jinak v důsledku toho, že jsme odvrátili zrak od Boha? Kolik Baalových oltářů jsme si v průběhu staletí postavili, když jsme v rámci našich příslušných bratrských společenství a řádů proměnili cizí nebo nepodstatné prvky v dogmatické zásady a praktiky, tedy věci, které mají jen málo nebo vůbec nic společného s podstatou života podle evangelia?

Oddělení podstatného od nepodstatného

Rád bych se zmínil o tom, co se v oblasti misijních studií nazývá "konstanty v kontextu" (srov. S. Bevans, R. Schroeder, *Constants in Context: A Theology of Mission for Today*, Maryknoll, Orbis, 2004). Jednoduše řečeno, existují specifické hodnoty či priority křesťanské víry, které zůstávají konstantní bez ohledu na to, v jakém konkrétním kontextu se uplatňují. Tyto základní prvky jsou obsaženy ve věroučném prohlášení církve (Apoštolské/ Nicejské vyznání víry). V rámci křesťanského života jsou tyto konstanty spojeny s životem, posláním, utrpením, smrtí a vzkříšením Ježíše Krista a se specifickým chápáním a praxí v rámci církve, viditelného těla Kristova, které nás neustále odkazují zpět k Trojjedinému Bohu. Tyto konstanty informují církev, která se snaží inkulturovat víru v obrovské rozmanitosti kulturních, zeměpisných a historických kontextů, aniž by ztratila to, co je naprosto zásadní. Tento proces inkulturace či interkulturalizace (komplexnější chápání toho, jak se víra a kultury vzájemně ovlivňují a informují/formují) zároveň vyžaduje, abychom hledali nové způsoby, jak předávat vklad víry jako modlící se a svědčící Kristovo tělo (*lex orandi, lex credendi*). Jak si někteří z vás možná vzpomenou, byla doba, kdy církev přijala jako *lingua franca* latinu. V průběhu staletí začali lidé v církvi věřit, že k předávání víry v plnosti a kráse musí latina zůstat jediným autentickým jazykem modlící se a věřící církve. S rozvojem liturgických hnutí v církvi na počátku 20. století a se zkušenostmi církve v misijních územích zaujaly lidové jazyky významné místo v pastoračním a liturgickém životě církve. Zjistili jsme, že víru lze stejně důstojně a hluboce předávat i prostřednictvím jiných jazyků. Další příklad se týká chápání vztahu církve k Písmu svatému a každému pokřtěnému katolíkovu. Před II. vatikánským koncilem panovala hluboká nedůvěra vůči svěřování studia Písma svatého do rukou běžných katolíků. Proč? Mnozí se domnívali, že právě proto, že pokřtění křesťané směli sami zkoumat Písmo svaté, "ztratili cestu" a vystoupili z církve - tzv. reformace. Jaké bylo překvapení církve, když po novém směřování Druhého vatikánského koncilu zjistila, že obyčejní katolíci mohou zůstat věrni svému křesťanskému závazku a posílit ho setkáním s živým Božím slovem v Bibli. Nemohu si pomoci, ale musím přemýšlet o ústředním postavení Písma svatého na cestě povolání svatého Františka. Tolik spisů a modliteb svatého Františka vycházelo z biblických textů a bylo jimi prodchnuto. Proč trvalo tak dlouho, než na to zbytek církve přišel?

Milujme Pána Boha

"Celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí, celou svou silou a statečností, celým svým rozumem, všemi svými silami, veškerým svým úsilím, veškerou náklonností, veškerým citem, veškerou touhou a přáním milujme Pána Boha..." (První list věřícím)

Krátké slovo o františkánských podstatných věcech, které je třeba si každodenně znovu osvojit v životě těch z nás, kteří se hlásí k té či oné formě *řehole a života*, odrážející duchovní vhléd našeho bratra svatého Františka. Jsme ženami a muži **modlitby a zbožnosti**; věříme, že Duch svatý, skutečný generální ministr našich řádů, nás zve do **bratrství**, bratrství Trojice a našeho řádu; přijímáme **kající životní styl v prostotě**, snažíme se zůstat nablízku božím chudým, našim učitelům, trpícímu lidstvu, po vzoru Krista a Františka; uznáváme, že naše uřednictví v Pánu nás proměňuje ve vyslance **spravedlnosti, míru, smíření a péče o stvoření jako spolumisionáře** vycházející z církve a našich místních bratrstev; zavazujeme se jít **cestou celoživotní formace k životu podle evangelia** a denně se otevírat obrácení mysli, srdce a jednání. To jsou základní prvky, které tvoří jádro života podle evangelia, jímž se řídíme. Obnova a oživení našeho individuálního i společného života jako bratří a sester bratrského společenství OFS (OFM) závisí na naší ochotě

přecházet od evangelia k životu a od života k evangeliu a nechat svůj život proměnit v tomto zázračném setkání s živým a milujícím Bohem.

Obnova a oživení zahrnují také revizi a přezkoumání samotných struktur a metod, které používáme v rámci řádu OFS (OFM) a na úrovni jednotlivých bratrských společenství. Papež František hovoří o potřebě misionářské církve, která by vyšla vstříc bratřím a sestrám a naší matce zemi, aby opustila naši posedlost strukturou, doktrínou, strachem ze ztráty kontroly nad kdovíčím, protože, jak odhalila pandemie Covid-19, jsme skutečně bezmocní vůči všem a všemu. Připomíná nám, že církev je povolána k tomu, aby se dala do služeb lidstva a stala se poddanou všem. Zajímavé. Přesně k tomu vyzýval svatý František své bratry a sestry, vyzýval církev a vyzýval celé lidstvo, aby přijalo ducha pokorné a láskyplné služby jako způsob plnění Božích přikázání. Nejzřetelněji tuto výzvu vidíme v jeho *Druhém listu všem věřícím* (1221), který napsal někdy krátce po svém návratu z Damietty, kde byl svědkem hrůz války a odlidštění a kde se setkal se sultánem al-Malikiem al-Kamelem a dalšími muslimskými věřícími. František po těchto zkušenostech už nikdy nebyl stejný!

Zpět k papeži Františkovi. Jeho výzva, aby církev přijala cestu pokorné služby, vyvolala mnoho otázek týkajících se vztahu mezi láskou k Bohu a láskou k našim bratřím a sestrám a stvořenému vesmíru. Vyvolává také otázky, jak církev chápe a žije svou identitu, jak ji oživuje a řídí. Papež vyzval, aby byla celá vatikánská struktura zhodnocena a v případě potřeby změněna a přizpůsobena vizi Svatého stolce, který je ve službě misionářské církve. V této vizi se to, co bylo chápáno jako centrum, tedy Svatý stolec, přesouvá na periferii, zatímco místní církve se přesouvají do centra. V misijní církvi se objekt Boží lásky - všechny Boží děti bez přednosti a rozdílu, především naši chudí bratři a sestry a naše zraněná planeta - přesouvá do centra pozornosti, modlitby a činnosti církve.

V důsledku toho musí samotné struktury církve nadále procházet proměnou a transformací, aby mohly přispívat k Božímu poslání, k jehož službě je církev povolána.

Ve světle toho, co pro církev navrhl papež František, přichází na mysl několik otázek týkajících se budoucnosti našich příslušných řádů.

1. Jaký dopad by měla vize našeho františkánského života, vedená vědomím naší identity jako spolutrpitelů a spolumisionářů, na způsob, jakým žijeme své povolání a jak oživujeme a řídíme svá bratrská společenství?

2. Jaká vize vedení se vynořuje ze života a praxe svatého Františka, zprostředkovaná v jeho spisech a skrze ně, a z hlavních spisů a dokumentů Řádu františkánských laiků, když je postavíme do dialogu s modelem uřednictví a misionářského povolání papeže Františka, jak je rozvinul ve své apoštolské exhortaci *Evangelii gaudium* [zejména část III, odst. 111-134]?

Jak jsem již naznačil svým řádovým bratřím v předchozím období, jsem přesvědčen, že *Evangelii gaudium*, zasazené do kontextu naší bohaté františkánské tradice, poskytuje klíčové poznatky a plán, který by mohl pomoci prosazovat typy reforem, o nichž se hovoří v pracovním dokumentu

pro vaši generální kapitulu. Skutečně fungující, energií nabitá a oživená bratrská společenství je takové, které samo sebe vnímá jako místo pro modelování uřednictví ve službě univerzálnímu poslání církve. Aby však mohla vzniknout taková bratrská vize, je nezbytné, abychom si ujasnili svou identitu: kdo jsme - JSME misie; komu sloužíme - Pánu Ježíši; mezi koho jsme povoláni lámat své životy v láskyplné péči a službě v bratrství - OFS, františkánskou rodinu, celosvětové lidské společenství a celý stvořený vesmír. Dva další dokumenty obráceného argentinského jezuitského kardinála a nyní františkánského římského biskupa bychom měli také prostudovat a pokud možno začlenit do našich probíhajících úvah a cesty obrácení: *Laudato Si'* a *Fratelli Tutti*.

Na závěr ještě jedno slovo o podstatných a nepodstatných věcech. Příliš často se v našem františkánském životě na osobní i strukturální úrovni můžeme ztratit uprostřed stromů (detailů) a přestat vidět les (celkový obraz). Vynakládáme mnoho energie na udržování časem prověřených metod vedení našich místních kapitul, které již neanimují a neposkytují návod, jak se orientovat v mnoha nových výzvách, které k nám přicházejí ze současnosti a budoucnosti. Udržujeme duchovní pobožnosti, které měly význam pro předchozí generace, ale již neoslovují současné ani budoucí generace věřících křesťanů nebo členů OFS. V rámci světa OFS jsme se snažili vytlačit některé tradičnější zbožné praktiky zavedením takových metod, jako je *Lectio Divina* nebo *Emauzy*, jako prostředek k hlubšímu prožitku setkání s Božím slovem, který směřuje od evangelia k životu a od života k evangeliu. Ačkoli si to získalo určitou oblibu, mnozí bratři se raději vracejí ke starším duchovním formám, které na ně kladou menší nároky, především požadavek otevřít svá (naše) srdce a duše jeden druhému v bratrském společenství. Na této cestě k učednictví v rámci smlouvy nás čeká ještě dlouhá cesta. A snažili jsme se přejít od modelu vedení našich místních kapitul jako obchodních setkání k okamžikům, v nichž je sdílení naší víry a našich zápasů povzbuzováno a vítáno.

Vedení chápané zevnitř františkánské vize

Kdybych byl znalcem evangelia svatého Jana, řekl bych: „Prolog je všechno“, protože všechno, co Jan říká všude jinde v evangeliu, se nachází už v úvodním prologu. Když mluvím o vedení v duchu služby, což je klíčové téma vaší generální kapituly OFS, také bych řekl totéž: Prolog je vše. Konkrétní dovednosti a postoje vedoucího jsou sice pro oživení a řízení vašeho bratrského života a poslání zásadní, jak rozvádí vaše *Instrumentum laboris*, nicméně závisí na základu, na „prologu“ - celoživotním závazku členů, kteří jsou z povolání spolubratry a spolumisionáři Pána Ježíše a všech bratří a sester v bratrském společenství OFS a církvi. Zde bych rád upozornil zejména na téma bratrství. Pro svatého Františka bylo bratrství svátostným prostorem, v němž jednotlivci, sdílející společnou víru, naději a lásku, dostávali příležitost růst v uvědomování si svého života jako učedníků a misionářů a v angažovanosti v něm. Bratrství je školou, kde se rozšiřuje schopnost milovat, odpouštět a doufat; kde je dovoleno zachytit krásu a dobrotu Boha, jeho neomezenou lásku a milosrdenství ke všem. V důsledku toho je kontextem pro veškeré vykonávání autority a animace v duchu služby - ministrů, zástupců ministra, členů rad, sekretářů, pokladníků a dalších dočasných kategorií služebního vedení - tato škola učednictví, kterou je pro sv. Františka bratrství. Ve svém Letničném listu z roku 2021 hovoří br. Tibor s odkazem na Genesis 2 o ústředním významu bratrství pro náš lidský, křesťanský a františkánský život.

„Není dobré, aby člověk byl sám. Opatřím mu rovnocennou oporu.“ Jsme stvořeni a určeni k tomu, abychom žili společně s druhými, abychom byli ve společenství, abychom milovali a byli milováni. **Srdcem naší sekulární františkánské spirituality je bratrství, kde zakoušíme lásku k Bohu a lásku k sobě navzájem.**

Františkánské vedení je o službě a osvobození

Ačkoli je těžké si to přiznat, v příliš mnoha případech se uplatňování františkánského vedení v současnosti v našich příslušných řádech řídí logikou a postupy, které jsou cizí našemu specificky františkánskému chápání služebné autority. Tato logika, tyto praktiky často podporují - nebo přinejmenším vytvářejí - dvoustrupňovou strukturu pán/otrok nebo šéf/zaměstnanec, která soustřeďuje veškerou moc a odpovědnost v rukou několika privilegovaných a zbavuje většinu smyslu pro zapojení a spoluzodpovědnost. Pokud se tomu nevěnuje pozornost, může to vést k setrvačnosti, ztrátě pocitu, že jste důležitou součástí bratrského společenství, a může to vést k dalšímu zneužívání. Vedení, které funguje tímto způsobem, může vyvolat pocit nespokojenosti, hněv a dokonce pasivní/agresivní chování. Uvnitř společenství mohou propuknout a také propuknou otevřené konflikty kvůli konkurenčnímu chápání vedení, nemluvě o specifických formách modlitby, službě chudým, politických ideologiích atd. způsobující, že se jednotlivci postaví na jednu stranu a vy-

týčí bojové linie. U jiných členů OFS může pocit, že jsou ostrčené nebo vynecháni z procesu rozlišování ve společenství, vést k tomu, že se "vyškrtnou", a to buď absencí, nebo formálním opuštěním řádu. K tomuto jevu dochází i v rámci jiných františkánských řádů, v rámci "efektu hotelu svatého Františka", v klášterním životě klarisek a dalších františkánsky inspirovaných kontemplativních ženských skupin.

Tyto deformace způsobu vykonávání služby autority mají různé příčiny. V *Instrumentum laboris* hovoříte o bratřích a sestřích vybraných a zvolených do služby svým bratrským společenstvím, kteří s sebou nesou strukturální a osobní problémy a omezení. V některých případech si přináší nefunkční a/nebo neefektivní modely vedení, které zažili a zdělali a které fungují v jejich místních bratrských společenstvích. Jiní přináší osobní nejistoty, obsedantně kompulzivní chování, obecný nedostatek lidské a/nebo duchovní zralosti, funkční neschopnost atd. K tomu se přidává zjevný nedostatek dobrých metod pro průběžnou formaci v oblasti služebního vedení. Pro úplnější analýzu nedostatků a výzev vás odkazuji na váš pracovní dokument. Poukazuje na potřebu zavést lepší proces rozlišování jednotlivců a zajistit řádnou formaci k vedení v duchu služby těch, kteří byli zvoleni. Chtěl bych však připomenout, že formace vedoucích pracovníků, jakkoli je kritická, neprobíhá nezávisle na životě a růstu bratrského společenství: místního, regionálního, národního nebo mezinárodního. Výchova k vedení by měla být integrována do běžného života společenství, do něhož jsou zapojeny všechny sestry a bratři.

Upozorňuji vás na čtyři aspekty františkánského modelu vedení v duchu služby, které by vám mohly posloužit při vašem úsilí o podporu autentického vedení ve vašem řádu.

Vedení v duchu služby se odehrává v kontextu učící se komunity/bratrského společenství; je to v podstatě **mezilidské cvičení**, rozvoj dovedností, které sblíží vedoucího a následovníka, ministra a člena. Zatímco budování individuálních dovedností může podpořit lepší organizační a manažerské kvality, dobrý františkánský vedoucí je někdo, kdo zůstává **hluboce spojen se životem každého z členů** společenství a učí se od nich, i když "učí".

(2) Vedení v duchu služby vyžaduje **hluboký smysl pro pokoru**, která se rodí v ukřižování v krizích, uznání vlastní omezenosti a hříšnosti a radostné uznání, že všechno a všichni jsou darem od Boha. Stačí se podívat na cestu vedení, kterou prožil svatý František. Jeho cesta byla cestou pokusů a omylů, učení se, když on a bratři *konali evangelium, činili pokání*. Když František upadl, nepostavil se na nohy jen tak sám od sebe; Bůh a bratři ho vytáhli zpět nahoru. Vedení v duchu služby ví, kdy ustoupit a nechat Boha, aby se skrze bratrské společenství ujal vedení.

(3) Vedení v duchu služby se vždy **snaží předávat** ústřední hodnoty života podle evangelia **svým příkladem** a ztělesňovat tyto hodnoty způsobem, který na sebe neupozorňuje, ale spíše umožňuje všem bratřím a sestřím, aby chtěli postupovat po cestě svatosti života (papež František: přitažlivost svědectvím). Něco, co kdysi napsal čínský filozof a zakladatel taoismu z 6./5. století př. n. l., k nám promlouvá i dnes: "Vůdce je ten, o němž lidé sotva vědí, že existuje, a když je jeho dílo dokončeno, jeho cíl splněn, řeknou: "To jsme si udělali sami."

(4) Vedení v duchu služby se nevyhýbá své odpovědnosti **rozpoznat a sankcionovat prvky života společenství, které jsou negativní, hříšné nebo nepodporují růst ve svatosti života**. Dobří ministři - služební vedoucí - plní tento úkol tím, že projevují opravdovou péči, uznávají křehkost každého člověka a zároveň připomínají sestře nebo bratrovi, že je stvořen k Božímu obrazu a že je zabydlen v srdci každé sestry a každého bratra, jak píše František ve svém druhém *Listu všem věřícím*, ve svých *Napomenutích*, i jinde. Právě přebývání Ducha svatého ve všech, kdo přijali cestu pokání, život podle evangelia, nám dodává odvahu čelit a překonávat všechna protivenství společně ve věřícím, sloužícím a milujícím bratrském společenství OFS/OFM/církve, na cestě s celým lidstvem a stvořením.

Moje osobní cesta jako ministra a služebníka OFM

Rád bych se s vámi podělil o několik osobních zkušeností se svými bratry OFM, kterým jsem osm let sloužil jako ministr. Na začátku své služby jsem si uvědomil vlastní nedostatečnost a nedostatek dovedností pro tuto konkrétní roli služby. Téměř intuitivně mě přitahoval popis role služebníka v životě svatého Františka, jehož role byla ministrem, ale jehož identita byla služebníkem. Toto rozlišení je zásadní pro jakékoli chápání vedení v rámci františkánského hnutí. Bratr František neustále vyznával svá omezení a postavení před Bohem a svými bratry (a sestrami), přijímal roli a odpovědnost ministra, ale zároveň tuto roli zasazoval do kontextu biblického chápání služby. Vycházel přitom z Ježíšova příkladu v Janově evangeliu, kde Ježíš umývá nohy svým učedníkům. (J 13, 1-17) Na smrtelné posteli požádal, aby tentýž text evangelia byl nahlas přečten za něj a také za všechny bratry a ostatní, kteří se kolem něj shromáždili. Jeho posledním přáním bylo, aby každý z jeho následovníků přijal duchovní vizi života, povolání a poslání, která by byla definována a prožívána tím, že se dá do služeb všech. Není právě toto ústředním poselstvím života a kázání papeže Františka? Proč se tedy katolíci tolik rozčilují, když papež myje nohy muslimské vězeňkyni, když se ujímá Rohingů v Myanmaru, když vynakládá velké úsilí na udržení kontaktu s našimi chudými bratry a sestrami, když vysílá poselství světovým vůdcům, v němž je vyzývá, aby "myli nohy" svým bratřím a sestrami prostřednictvím péče o chudé, marginalizované, podporou míru, dialogu a péčí o naši zraněnou a ohroženou planetu?

Ani nevíte, jak těžké bylo pro mé bratry přijmout představu, že bych mohl být současně generálním ministrem i služebníkem. Když jsem jezdil na konference do některých našich institucí, prováděl vizitace mezi různými entitami, bratři se mi neustále snažili dát jméno a titul, který mi nepatří; ani není součástí naší františkánské spirituality. -"Reverendissimo", "generální představený", "otec generál": kde v našem františkánském lexikonu najdeme tato slova? Nikde! Nikdy nezapomínejme, že jazyk utváří chování a skutečnost. Zkresluje skutečnou povahu vztahů v těle Kristově, v širším lidském společenství a v bratrských společenstvích našich řádů.

To, co bylo pro mnohé bratry ještě obtížnější, bylo uznat, že ačkoli je pravda, že jsem byl 120. nástupcem v roli generálního ministra a služebníka, nebyl jsem jediným „následovníkem svatého Františka“: více než 12 000 dalších bratří bylo také následovníky svatého Františka. Co kdybychom si všichni uvědomili, že JSME NÁSLEDOVNÍKY SV. FRANTIŠKA? Co by to udělalo s kvalitou našeho života, svědectvím a s našimi vztahy ve společenství? Co by to udělalo s naším pocitem sounáležitosti a spoluzodpovědnosti jeden za druhého, s františkánským charismatem a pro ně? Myslím, že jedním z důvodů, proč se mým bratřím nelíbilo, když jsem jim to řekl, bylo to, že je to nutilo čelit skutečnosti, že i oni jsou přímo zodpovědní za život řádu.

Dnes bez váhání říkám každému z vás: "**Každý z vás je následovníkem svatého Františka!**" Zamyslete se nad tím chvíli. Pokud uvěříte, že je to pravda, pokud tuto identitu přijmete a dokážete si představit, jakou proměňující sílu to může mít na vaše životy, vaše bratrská společenství, váš Řád? Jediný způsob, jak něčeho takového dosáhnout, je však podstoupit velmi obtížnou cestu, která od nás vyžaduje sebezřeknutí, ochotu nesnažit se už nikoho a nic ovládat nebo někým manipulovat, ale ani jednoduše sedět a nechat druhé, aby dělali naši práci.

Pokora - to je Bůh

Jádrem různých chápání vedení v duchu služby, které najdeme v Ježíšově životě v evangeliích, v životě svatého Františka a v životě mnoha jeho věrných následovníků, je ctnost pokory. Nenechme se zmást nebo rozptýlit falešným pocitem o povaze autentické pokory. Tato ctnost začíná v božské bytosti. Je to Bůh, kdo přijetím kříže v Ježíši pokořuje sám sebe v aktu čisté, nesobecké lásky (srov. Sv. František, *Chvála Boha*).

Německý teolog Juergen Moltmann nás v úvahách o utrpení lidstva po šoa (židovském holocaustu) vybízí, abychom se ponořili do hlubin ukřižování, kde se setkáme tváří v tvář s pokorou Boží.

„Bůh není větší, než je v tomto ponížení (ukřižování). Bůh není slavnější, než je v tomto sebeodevzdání. Bůh není mocnější, než je v této bezmocnosti. Bůh není božštější, než je v této lidskosti." (Srov. I. Delio, OSF, *Františkánská modlitba*, Cincinnati, St. Anthony Messenger, 2004: 116.)

Stejně to chápeme i ve 2. kapitole Listu Filipánům: „Smýšlejte tak, jak smýšlel Kristus Ježíš: Ačkoli sdílel Boží podstatu, na své rovnosti s ním netrval. Místo toho se vzdal sám sebe: přijal podstatu služebníka, vzal na sebe lidskou podobu. Ocítl se v těle jako člověk, ponížil se a byl poslušný, a to až k smrti – k smrti na kříži." (Fil 2, 6-11)

Pravou františkánskou pokoru lze získat pouze vstupem do Božího utrpení, přijetím Ježíšova kříže a kříže Božího lidu. Musíme dovolit, aby nás Ježíšovo utrpení, které pokračuje i dnes v trpícím lidstvu a trpící planetě a skrze ně, objalo a naučilo nás cestě. To znamená, že musíme dovolit, aby nás všechny objal pokorný a ukřižovaný Bůh. Pokud dokážeme otevřít svou mysl a srdce této obtížné pravdě, pokud dokážeme následovat cestu pokání vedoucí od kříže k příslibu vzkříšení, začneme si pak přivlastňovat samotného ducha služebného vedení, který je ve světovém bratrském společenství OFS a ve všech různých františkánských řádech a hnutích tak zoufale potřebný.

Když jdeme cestou pokory, dějí se úžasné věci

Františkánské vedení spočívá v polidštění všech setkání a veškeré práce společenství. Vráťm-li se ke svému osobnímu příběhu vedení, začal jsem si všimnout kvalitativních změn v povaze svého vztahu s bratry, když jsem svou službu učinil především o nich, o jejich lidském, křesťanském a františkánském růstu. Když jsem si mohl dovolit být bratrem mezi bratry, začaly se dít úžasné věci. Bratři se začali mnohem více angažovat. Vždyť i oni byli nástupci svatého Františka! Během mých návštěv bylo více času věnováno naslouchání a doprovázení, sdílení příběhů o úspěchu i neúspěchu, zklamání a naději, o těžkostech a síle bratrského společenství překonat všechna protiventství.

V situacích napětí a konfliktů jsem se přistihl, že místo, abych vstupoval do boje, byl jsem veden Duchem svatým, abych ustoupil, naslouchal tomu, co se říká, a odosobnil daný okamžik, abych získal určitou míru duchovní objektivitu.

Františkánské vedení v duchu služby vyžaduje od všech vedoucích ochotu nedovolit, aby nám pýcha, obránářství nebo jakákoli jiná lidská slabost bránily v tom, abychom se podle Božího příkladu v Kristu obraceli k našim sestřím a bratrům. Svatý František vytrvale vyzýval všechny služebníky, aby byli rozdavači milosrdenství a odpuštění, podporovateli smíření, aby do středu veškeré pozornosti stavěli Boha a druhého člověka, a nabádal je, aby bratra či sestru objímali a přijímali, a to především ve chvílích selhání a hříšnosti. (Srov. druhý *List věřícím*; *Regula non bullata*; *Regula bullata*; *Napomenutí*; *Testament*) Stejně duchovní chápání služebného vedení nachází odezvu v modlitbě připisované svatému Františkovi, která se nesla v kruhu lidského utrpení během první světové války: „Pane, učiň mě nástrojem pokoje. Tam, kde je nenávisť, ať rozsévám lásku; tam, kde je křivda, odpuštění; tam, kde je zoufalství, naději; tam, kde je tma, světlo." Cesta pokorného Boha; cesta vykupitelské lásky.

Církevní omezení a výzva k identitě a vedení služebníků

OFS není jen celosvětové bratrské společenství; je to Řád, sociologická a církevní realita, jak uvádí váš pracovní dokument. Tato realita a uznání ze strany církve přináší příležitosti a výzvy. Jedna z přetrvávajících výzev, kterým čelíte, souvisí s církevním nepochopením podstaty a role laiků

v rámci univerzální církve. Někdy mám pocit - možná, že to také cítíte - že hierarchická církev zachází s

laiky a s řády, sdruženími a hnutími laiků, obecně jako s občany „druhé třídy“, kteří potřebují dohled a být kontrolováni. Když mluvím o občanech „druhé třídy“, vzpomínám na bolestné chvíle v Assisi, kdy během několika výročních oslav svátku svatého Františka nesměl váš generální ministr sedět s ostatními generálními ministry. Nikdy mi nebylo řečeno proč, když jsem se zeptal. Bylo to však zjevně proto, že není duchovní. Ale on je generální ministr! Jaký další titul potřebuje? Druhá otázka souvisí s obtížemi, které má váš generální ministr při pokusu o setkání s papežem. Proč by pro generálního ministra řádu mělo být obtížné – dokonce nemožné – získat povolení audience u papeže, aby se podělil o fantastický příběh svědectví života a evangelizačního úsilí OFS a poradil se s ním?

Takové otázky nás přivádějí do minového pole klerikalismu, modlářského duševního, duchovního a organizačního konceptu církevní identity, založeného na systému privilegií a hromadění moci, na oddělování vysvěcených od nevysvěcených a majícího málo nebo nic co do činění s opravdovým smyslem pro službu evangeliu (srov. papež František, Zvláštní biskupská synoda 2018). Tato nemoc nám všem stále způsobuje potíže. Dokonce i vaši bratři v Prvním a Třetím regulovaném řádu trpí tím, co bych nazval krizí identity, vyvolanou a podporovanou institucionální církví. Jsme bratrské společenství povolání k jednomu a témuž povolání jako menší bratři, každý se svou vlastní náležitou důstojností a dary. Jsme bratrské společenství, nejsme církevní instituce. A přesto nás tímto názvem institucionální Církev stále nazývá. Tyto výzvy pravděpodobně hrají roli v probíhající debatě o správné roli duchovních asistentů na všech úrovních vašeho řádu. Vím, že některým OFM bratrům tato klerikální mentalita narušuje způsob, jakým spolupracují s OFS a dalšími laiky, a platí to i naopak. Existuje něco institucionálního, co je hluboce chybné a potřebuje nápravu.

Jak jsem řekl na začátku tohoto sdílení, budu stručný a krátký, bez ohledu na to, jak dlouho mi to bude trvat. Rád bych řekl mnohem více, ale nakonec to, co si pamatujeme o lidech, nejsou slova, která sdílíme. Pamatujeme si spíše způsob, jakým žijí svůj život: způsob, jakým nás přivítali, když jsme byli cizinci; milosrdenství, které nám prokazují, když si nemůžeme odpustit; naději, kterou nám předávají, když zažíváme pocit beznaděje; mír, který nám předávají, když jsme ve válce sami se sebou a ostatními; a lásku, kterou prokazují tím, že nás jednoduše objímají a připomínají nám naše pozeňnané a vzácné bytí, že jsme milované dcery a synové milujícího Boha.

Na závěr bych se s vámi rád podělil o stejné poselství, které jsem sdílel s bratry a sestrami OFS při mých bratrských vizitacích u bratří OFM. Slova v tomto poselství nejsou moje vlastní. Byla mi předána v průběhu řady setkání s mým bratrem a kamarádem Tiborem. Byl mi – a zůstává – rádcem a skutečným bratrem, který mi ukázal svým životem, co to znamená následovat evangelium

v pokoji, prokazovat lásku a milosrdenství a snažit se pomoci mně a nám všem, abychom stáli pevně a šli vpřed.

Zde je poselství, které mi Tibor předal, abych je sdílel při každé návštěvě OFS:

1. Jste Řád se všemi právy, důstojnostmi a povinnostmi, které z nesení této identity vyplývají. Proto jste hlavními protagonisty svého duchovního, bratrského a apoštolského/misijního života. Nečekejte na ostatní, aby vám dali jméno, utvářejte si svou identitu a způsob, jakým animujete a vedete. To je vaše povinnost, vaše poslání a váš život.
2. Jste bratrské společenství kajících sester a bratří, zasvěcených k životu podle evangelia, povoláných kultivovat svůj duchovní a bratrský život, abyste se mohli milovat navzájem a milovat Boží *Anawim* – naše chudé a marginalizované bratry a sestry – jako matka miluje své děti a stará se o ně (Iz. 49; *Napomenutí*).
3. Jste misijní bratrské společenství, povolání otevřít se celému řádu OFS, františkánské rodině a všeobecné církvi, vycházející jako bratři a sestry, propagátoři a vyslanci sociálního přátelství a univerzálního bratr-

ství, jak je popsáno v Listu svatého Františka *Všem věřícím*, ve vaší *Řeholi* a životě, *Generálních konstitucích* a jak je vyjádřeno v poslední encyklice papeže Františka *Fratelli tutti*.

Bratr Tibor mě také požádal, abych stejnou zprávu předal bratřím OFM, protože ne všichni z nich chápou, oceňují nebo plně respektují vaši identitu OFS. Tibore, udělal jsem vše, co bylo v mých silách, abych se o tato slova povzbuzení podělil s tvými i mými bratry a sestrami OFS a OFM.

Na závěr uvádím myšlenku blahoslaveného Raymonda Lulla, SFO, teologa, básníka, učitele jazyků a misionáře, která by vám mohla pomoci při vašich úvahách na kapitule:

Milující byl dotázán, komu patří.

Odpověděl: „Lásce“.

„Z čeho jsi stvořen?“ - „Z lásky“.

„Kdo tě zrodil?“ - „Láska.“

„Kde ses narodil?“ - „V lásce.“

„Kdo tě vychoval?“ - „Láska.“

„Jak žiješ?“ - „Láskou.“

„Jak se jmenuješ?“ „Láska.“

„Odkud pocházíš?“ - „Z lásky.“

„Kam jdeš?“ - „K lásce.“

„Máš něco jiného než lásku?“

„Ano, mám chyby a křivdy vůči svému milovanému.“

„Máš u svého milovaného odpuštění?“

Milující řekl, že v jeho milovaném je milost a spravedlnost, a že proto žije mezi obavami a nadějí.

Evangelní identita. Vedení v duchu služby. Srdce utvářené bratrstvím... vše zrozené v lásce a určené pro lásku... Bratři a sestry, začněme znovu!

Promluvu přeložila Markéta Kubešová OFS